

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DOÑARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa J. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

LA VEU DEL POBLE

—Encara en marxen... i aixó que els pares de la pàtria diuen: "Sin novedad en todo el territorio".

La derrota del vencedor

El Govern ha guanyat damunt dels funcionaris la vaga de Correus. Sánchez Guerra i Piniés, inflats i vanitosos, han pres heroiques actituds de estàtua monumental. Als peus dels ministres, un empleat caigut demana perdó... Es un assumpte per a una obra escultòrica d'En Miquel Blay.

Però el vencedor, el trepitjador de l'empleat caigut, ha perpetuat en mig de la victòria fàcil el desgavell postal. A hores d'ara, al cap de tres setmanes del desenllaç de la batalla, el servei de Correus és deficientíssim.

El Govern ha vençut als funcionaris postals. Però ha estat derrotat per les cartes. Com a defensor dels «prestigis del poder», el Govern resulta un Napoleó. Com a organitzador dels serveis públics resulta una desgràcia. El dret constitucional s'ha salvat. La capacitat administrativa ha anat a fons. A les «sales de batalla» de les Administracions de Correus, els ministres presumits han tingut el seu Annual.

Un rei que trontolla

Comentant, *L'Humanité*, els esdeveniments de la guerra greco-turca, deia: «Encara que pensi lo contrari *L'Action Française*, l'època dels enfonsaments dinàstics, encara no està closa». Solament un poble ha escapat an aquests enfonsaments després de les desfetes bèl·liques, però la guerra que ha capgirat tantes coses, va presenciar la desfeta més extraordinària de reis que han vist els homes. L'emperador de Rússia va ésser destronat, després el de Bulgària, després el d'Alemanya, després el d'Austria... Tots els pobles vençuts, tingueren la compensació del càstig de les dinasties. Tres repúbliques, s'obriren amb la pau, i per la guerra, l'Europa és republicana.

Grècia fou una excepció. Grècia, amb la pau, va guanyar el seu rei, forçat a abdicar pels aliats. El rei Constantí, reintegrat al seu tron, va actuar immediatament com actuaren els emperadors vençuts. Inicià un nacionalisme, inicià un militarisme, inicià un imperialisme agressiu, i se llençà contra els turcs, apoderant-se de l'Àsia Menor. Un home, En Mustafá Kemal, improvisant un Govern a Angora, organitzà la resistència. Res hi feia la terra perduda; res, l'enemiga d'Anglaterra; res, les desfetes. Ells eren la vella Turquia, llençada d'Europa. Resistiren, i ara, triomfen sobre els grecs imperialistes.

Sobre els grecs i sobre Anglaterra, sobre el rei Constantí i sobre En Lloyd George. Per contra, la seva victòria, és la victòria de França. Perquè el conflicte greco-turc dividia an els anglesos i francesos, un cop més. L'Anglaterra, amb els grecs a l'Àsia Menor, barrava a l'Islamisme les rutes de la Índia i de l'Egipte. És a dir, de l'estret de Suez. Al mateix temps, dominava, amb el *camouflatge* grec l'estret dels Dardanel·ls. França, contràriament, se posà a favor dels turcs. Així se venjava dels grecs traidors, contrariava els plans d'Anglaterra a l'Orient i s'afirmava a la Síria. Itàlia, enemiga dels grecs, auxiliava, aquesta vegada, a França.

Aquestes combinacions diplomàtiques no ens interessan. Hi ha un poble perseguit i desposseït, el turc, que's revenja i se llibera. Hi ha un poble, el grec, que vençut, pot lliberar-se. El rei Constantí, ídol del seu poble, caurà, ara, o més tard, corcat per la desfeta el seu prestigi. Ha perseguit, implacablement, an els venizel·les, ha combatut feroçment an els obrers socialistes; ha fet de rei absolut de Grècia, i aquestes dictadures tràgiques, tenen un càstig, que va començar amb el de l'emperador de Rússia, en 1917.

La república d'Atenes pot tenir una inesperada resurrecció. Serà una ombra de la clàssica, però les ombres són, de vegades, preferibles a les realitats sagrades.

PARADOX

La continuació

Els polítics espanyols, que tenen vella fama d'inconseqüents, mostren, en el ram dels desastres colonials, una conseqüència tan perfecta com trista. L'aventura del Marroc continua. Aquesta continuació, que no resulta pas la *santa continuació*, manté oberta una ferida de sang i d'or que representa per a Espanya una pèrdua major, proporcionalment, que la pèrdua que en la gran guerra del món sofriren els pobles bel·ligerants.

L'estalvi que per etzar, feu durant la guerra l'Estat espanyol, ara s'esmerça en una guerra lenta, llarga, de consumpció, sense profit i sense glòria.

El general Burguete se n'ha anat altra vegada a l'Àfrica. Quan un home com ell, a qui tothom ha pogut pendre el número amb ocasió dels seus discursos, de les seves proclames i dels seus comunicats, s'encarrega definitivament de la realització d'un pla polític i militar d'importància, senyal certa que l'Espanya no pot triar gaire cosa de bó en el rengle de «llamps de la guerra».

Va a recomençar En Burguete els seus cops de guerra literària i de literatura bèl·lica. La nova fase de la seva acció s'inicia entre mig dels comentaris humorístics que ha motivat el seu viatge a la península. «El general Burguete...», diu un. I el que pronúncia el nom i els que l'escolten mouen lleugerament els llavis amb un migriure significatiu.

Ha dit el general Burguete que, pel gener vinent, *pot*, (pot, només?) estar acabada la guerra, rescatats els presoners i ocupada Alhucemes. Comentant aquestes paraules escriu el nostre confrare *La Publicitat*: «Ja en parlarem el dia primer de febrer...».

Per segur tenim que la campanya marroquina, si algun dia acaba, haurà d'acabar com les de Filipines i Cuba. L'Estat espanyol, per la seva pròpia voluntat, no se n'anirà. Caldrà que algú o altre es fiqui pel mig i li faci fer per força allò que no vol fer de grat.

Però no sabem quin dia succeirà això. Mentretant, es perden vides, salut, diners... És la continuació. La continuació de la història d'Espanya...

FULMEN

EMBRUTIMENT

Fa una pila de temps que'ls atracos sovintegen. El Tibidabo és una *Serra de Crevillent* on no hi passa auto que no sigui tirotejat. Cartera que puja a un tramvia, cartera que canvia d'amo. A cada creuament de carrer hi han grapes a

punt per si passa algun cobrador o pagador carregat de diners. El comble de tot aquest repugnant espectacle l'ha constituït l'assalt a un tren del M. Z. A. per a robar els diners destinats al pagament dels treballadors... Si les coses van seguint així, esperem veure en plena Plaça de Catalunya un grup de pistolers comodament assentats obligant a deixar els diners que portin, sobre una manta que al exprés hauran extès a terra.

No hi ha dubte que de tot aquest estat de coses en tenen la culpa, en primer lloc, les autoritats de tota mena, des de el Govern de Madrid fins a l'últim dels urbanos. El resto de la culpa és de tothom en general que hem contribuït al atrofiament de l'opinió i ajudem a l'embrutiment de la raça.

Serà feina quasi en và que la Mancomunitat i l'Ajuntament s'esforcin en edificar escoles i en crear noves institucions de cultura. Potser podrà lograr-se que als catorze anys sàpiga un bon xicot llegir, escriure i ésser un hàbil oficial de un bell ofici, però als quinze anys l'arreglarà un sindicat blanc, vermell o groc i li donarà uns quants cursos de pinxeria, en el cine aprendrà trucs ingeniosos per a burlar a les autoritats, al music-hall i als cafès de camareres li embrutiran l'ànima i alguna artista l'avesarà al macarronatge, a cada cantonada trobarà un burlet on els professionals del jòc li robaran els quartos fins que aprengui de viure del jòc. Aquell noi que sortia de l'Universitat Industrial disposat a ésser un home de profit, acabarà respirant l'ambient embrutit de Barcelona, essent un lladre i un assassí.

Aprofitem per a obres benèfiques les engrunes del jòc. Pendre cocaïna fa super-home. Rodegem d'un ambient romàntic als trinxes i als apatxes. Fiem el triomf dels ideals a la violència i fins la Llei vol aplicar-se pel mitjà de la violència. El llaç que deuria unir als humans és l'amor i tot ho basem en l'odi. No serà difícil que retornem al pitjor dels estats salvatges.

Es molt difícil trobar medis per a sanejar l'ambient podrit que respirem. El Esteve no proposaria més que bestieses. L'idealista sols atinaria en tonteries i aigua amb sucre. Nosaltres no tenim autoritat per a presentar solucions a un problema tan difícil, però algunes mides hi han a pendre que podrien fer una mica menys sensible el dany.

La primera tindria d'ésser la prohibició absoluta de freqüentar patacos, cafès de camareres, music-halls, cases de jòc i tavernes als menors de vint anys.

I tancar trenta dies a pà i aigua al jovent que portés una pistola al damunt. Però no's pendrà cap mida. Hi ha qui té interès en l'embrutiment de Catalunya.

JEPH DE JESPU

PASSA UN AEROPLA

Mireu-lo com talla l'aire,
decidit, gloriós, triomfal...
No!... Això no és una màquina;
és una àliga real.

L'home que en son llom navega,
dirigint-li el moviment,
com deu tenir feta l'ànima!
que en deu ésser de valent!
Estripa les boires,
amunt, mortal brau!
Quin goig poguer veure's
solcant el cel blau!

Tal vegada vé de França,
potser d'Itàlia o d'Orient,
i du plecs de transcendència
i porta una missió urgent.

Tal volta no és més que un home
aventurer i atrevit,
que vola sense altre objecte
que satisfé el seu neguit.

I allà dalt disfruta
l'anhelada pau
i és, per unes hores,
l'amo del cel blau.

Què deu pensar mentre mira
la terra sota els seus peus,
lluny de les passions dels homes
i del burgit de ses veus?

Qui sap!... Potser canta, alegre,
per fer més dolç el camí

i ni tan sols es recorda
de que la terra és aquí!

Ja fas bé! No deixis
aquest vol suau.
Qui pogués gronxar-se,
com tu, en el cel blau!

Repareu-lo... Ara es diria
que s'enfila amunt, tot dret;
ara sembla que s'amaga
darrera d'un nuvolet.

Deu donar plaer de veure's
sense veïns, lliure, sol,
i en una via tan ampla,
que passa per allí on vol!

Cap traba el detura,
de ningú és esclau;
tot lo que el rodeja
és bonic i és blau.

Vola, ocell ardit! Enlaira't,
navega pel cel hermós,
però no perdis de vista
que aquest joc és perillós.
Qui et diu que abans de mitja hora,
per un remolí sorprès,
rodolant des de l'altura,
de tu no en quedarà res?

Així sempre acaba
l'home ferm i brau!
Com més alt s'enfila,
de més amunt cau!

C. GUMÀ

El diumenge passat hi tenia d'haver un míting per a demanar el retorn dels soldats de quota, allí al «Tivoli». Entre altres hi tenia de parlar el «leader» del nacionalisme català En Macià. Nostre Ponci per por o per lo que fos, el sospengué. Potser va pensar: qui els fa cuidar dels seus fills an aquesta gent? No se'n cuida prou el Govern?

Parisenques

Sota el sol de juliol

Sota el sol de juliol, s'extèn la Plaça de la Concòrdia, llisa, brillant.

A l'entorn de l'obelisc fan rodona els fanals, que semblen caputxins magres dominats per una alegria mofeta.

L'Avinguda dels «Champs Elysées» és un riu majestuós amb les vores atapeïdes de verd, de veus de quitxalla, de crits d'ocell. Al final, entre vermell i ocre, la terra aixeca al cel l'Arc del Triomf que de lluny té l'aspecte d'un vell aclofat.

De la plaça s'escapa el carrer Real, i darrera el segueix la Magdalena, temple pagà on hi crema la llum.

En el «bulevard», poca gent aturada a les vitrines dels magatzems dorats on hi brillen, com ulls, grans espills.

I segueixo el «bulevard», per l'acera que en aquella hora calitjosa es troba desinfectada dels vicis errants. I els arbres sembla que respiren més lliurement, en aquesta hora que no aspiren els perfums corrosius o inofensius que exhala l'altar on crema la carn frenètica de les dones.

Les terrasses dels cafès son desertes. Els cambriers melangiosos somnien amb propines irrisòries.

«Les Halles»

«Les Halles», és un país dintre París, un país que té la seva legislació especial, el seu govern i llurs províncies exactament limitades. Descriure-les? Seria necessari dibuixar els plànols geogràfics i fer minuciosament la història d'aquest mercat grandios on venen a apilotar-s'hi aliments de tots els punts del món.

Per a fer ombra a aquest quadro de la riquesa del sol, a tot aquest conjunt monstruos de manduca, la misèria i la fam, espectres que fan el camí junts, es passen donant-se la mà pel mig de les rengleres de queviures.

Són els paries de la gran ciutat, miserables sense jaç que passen la nit sota els ponts del Sena, en un banc o pels portals dels temples que ostenten el sarcàstic *Liberté, Fraternité, Egalité*. Generalment cerquen els pilots d'escombraries perquè es pot dormir amb més comoditat.

Quan comença el tràfec a «Les Halles» hi van a posar-se a la disposició del que mana molt i paga poc. Entre aquesta

massa compacta, s'hi belluguen noctàmbuls que surten de llocs de xerriola i que van allà per a beure una taça de *bouillon* o menjar-se una salsitxa entre el pa. És el centre de París que s'il·lumina quan el reste de la ciutat s'enfosqueix.

El «Moulin de la Galette»

Un corredor que puja i al final la sala, ampla, lluminosa, voltada de taules i de bancs. L'espai on es dança el tanca una barana de fusta vermella.

Una gentada estranya hi bull. Bandades de bagasses, dones i filles d'obres que volen alternar, homes que semblen dones, joves que l'exemple de la poetisa Safo les inicia als ritos misteriosos de Lesbos. Un parloteig infernal. La sala en pes sembla pendre part als balls: salta i tremola amb les parelles. Sembla presa del vèrtex i que giravolti al so de la música. Abans de ballar, l'home paga. La major part de les vegades la dona paga per ell.

Algunes parelles s'escapen cap el jardí, darrera de la sala, o pels hotels propers.

Les paraules a cau d'orella van acompanyades de petons i rialles. Aquí, com a fora, com per tot arreu, el que triomfa és l'amor...

I el molí protector, encastat com libèl·lula enome a la mamella de Montmartre, extèn dintre l'ombra, per damunt dels silenciosos enamorats, les seves ales immòbils i negres, sostenint el pes de quelcom diabòlic.

FERRÁN CAÑAMERAS

En Berenguer una mica més tracta an En Burguete de carterista, perquè segons diu ell aquest li feu fonedissa una carta. Nosaltres no sabem pas qui té la raó en tot això, però per si acàs convindria que si alguna vegada En Burguete vé per aquí, la policia el fitxés.

L'etern 11 de setembre

Després de 207 anys de commemorar aquesta luctuosa data de nostra història, anem de nou a commemorar-la aquest any. No farem història dels fets que an ella ens conduïren, però obligats a dir-hi la nostra anem a fer-ho.

Com a nacionalistes, hem conegut els horrors de l'ergástula, allí en aquella presó que s'ha dat—no sabem perquè— en anomenar model. I saben que era lo que més mortificava nostre esperit, mentre estavem emprisonats? No era certament aquella reixa per on a voltes rebíem la llum del sol. Ni tampoc aquella porta que sols s'obria quan els altres volien. Eren, doncs, les batallades que d'un campanar proper, ens assenyalaven—sense ni descuidar-se'n una—les hores que durava el nostre captiveri i que nosaltres erem impotents a trencar.

Lo que ens molesta més d'aquesta commemoració, és el caire que per nosaltres pren, de burla per part del temps, per part de la vida, que cada any senyala als catalans la seva impotència, per a sapiguer ésser lliures. Oh, si poguessim parar el rellotge de la vida fins al jorn en que els catalans fossin prou catalans, per a que la commemoració del 11 de Setembre, no fos una data trista, sinó una data de victòria!

Demés de les moltes festes que per a festejar tan gloriosa data es celebrarà en nostra ciutat, organitzada per l'entitat nacionalista «Els Monserratsins» i la «Jovenut Nacionalista» de Sant Boi, diumenge tindrà lloc a la propera vila l'acte de descobrir la llosa que, pagada per

subscripció pública, es col·loca a la tomba del que fou Conseller en Cap, En Rafel de Casanova.

A dita festa hi assistirà l'Ajuntament i Diputació demés d'un grapat d'entitats que s'hi han adherit.

Acabat el descobriment de la llosa hi haurà concert i per la tarda un acte d'afirmació nacionalista, en el que hi pendran part diversos oradors.

Els expedicionaris sortiran a les nou del matí per la estació de la Riera de Magòria.

El tresor català

Els catalans d'Amèrica, s'han convençut de que la victòria de nostra ideologia sols es podrà aconseguir el dia en que les iniciatives patriòtiques de nostra terra es puguin apoiar amb elements que sols poden aconseguir-se malhauradament amb diners. Es per això, doncs, que han organitzat el tresor català, els bitllets del qual portaran el dibuix que degut a la mà del nostre gran artista Feliu Elias, encapçala aquesta nota.

Els bitllets seran de pesseta, cinc pessetes i vint-i-cinc pessetes. Els patrocinadors d'aital obra a Catalunya són En Francesc Macià i l'Angel Guimerà. Sa-

dem fins ara són molts els qui han promés la seva cooperació. Tan prompte se sapiga, comunicarem a nostres llegidors els llocs on podran cotitzar.

A veure si per una volta negarem la dita del Dant: *Avara poverta de Catalunya!*

A UNA... DE TANTES

Dona falsa i depravada,
amiga de tots els homes:
Què hi vas a fer a l'església
tots els dies? Tu ets devota?
Vols conquistar un vicari
que serà guapet i jove,
o persegueixes un tipu
dels que fan les quarant'hores,
per xuclar-li les pessetes
a la salut de sa esposa?
Coqueta, a mi no m'enganyes,
que't conec a fondo i força...
Què demanes a la Verge,
dona de consciència borda?
La teva persona guapa
i immoral, an allí hi sobra.
No hi cap a dintre d'un temple
la que té tacada l'honra...
Quina religió practiques,
dona embustera i viciosa?
Si els sants no fossin de fusta
i Jesucrist una ombra,
i el sacerdots sapiguessin
lo que ja ningú no ignora:
a sa casa no entraries,
se't tancarien les portes,
per depravada i per falsa
i amiga de tots els homes!

ANDRÉSITO

Batallades de tot arreu

DEL RIF

Parlem del Rif però del veritable Rif, del que encara està a mans dels rifenys, que l'altre hom ja no sap pas lo que és. Més aviat sembla un negoci a l'engròs en el que els menys hi guanyen, sense cansar-se gaire, un grapat de pessetes i els altres hi perden el temps, la pell i fins els ossos.

En el Rif dels rifenys, on hi mana en tot i per

Guàrdia marroquina

tot l'Abd-el-Krim, amb molta satisfacció per part d'ell i dels que l'obeïxen, com és de suposar i amb no menys sentiment per part d'aquells que fins la seva ombra voldrien que's perdés, les coses no succeeixin com oficialment ens conten. No vol dir això que no hi hagi quiscuna batussa entre ells, que en totes les famílies hi han traidors i els traidors es deuen castigar com mereixen. Però l'obra d'això, i fins malgrat això, l'ànim dels rifenys és mostra tan ferm com sempre.

Armats fins a les dents, o fins amb les dents

Els caïds de Tafersit, Haddu i Midher

armades, que no és ben bé igual, però pel cas és el mateix, i an aquest cas vol dir que tenen ganes de rebre o de pegar, i això si que no és igual de cap manera, s'han entossudit en no volguer que se'ls protegeixi. I nosaltres cop d'estar entossudits en protegir-los.

Sempre ha succeït lo mateix, allà on anem, conflicte al tanto i aquests agafen desseguida proporcions tan alarmants, que els nostres veïns, temen per la seva tranquil·litat, s'ofereixen a po-

sar-hi pau i la pau consisteix en que nosaltres girem cua.

Molt ens equivoquem o an el Rif es repetirà el cas de sempre.

Per lo vist a l'Abd-el-Krim això d'ésser President de República és cosa que l'entusiasma. Llàstima que no vulgui'n ésser monàrquics. Es podrien fer un gran favor.

PISTOLERS CATALANS?

No fa pas molts dies, els nostres quotidians es feren ressò d'una preocupació que tenia el govern de Madrid, cosa força encertada si es té en compte que cal aprofitar-les les preocupacions d'aquell govern, generalment preocupat en poques coses o gens preocupat, i si es vol més ben dit despreocupat.

Les preocupacions del govern de Madrid sempre són peregrines, insòlites, d'aquelles que refermen el concepte que d'ell fa dies tenim format. Ara la seva més gran preocupació són els pistoleros catalanes.

¡Hombre, hombre! ¡Caramba, caramba, caramba! Així estem! És a dir que no n'hi havia prou amb els anarquistes catalans, amb els assassins catalans, amb els lladres catalans, amb els estafadors catalans, que calia per a arrodonir la cosa, que hi haguessin, ¡como no!, pistoleros catalans?

Nosaltres no protestem de tindre sindicalistes, que això ens honra car demostra que si en quiscun lloc d'Espanya viu l'anhel d'un resorgiment obrer, és a Catalunya i de Catalunya, Barcelona. Però això dels pistoleros, i catalans sense excepció; i atribuint-los com qui diu una organització de veritable exèrcit, car temen que's vegi invadida la capital de l'Estat, ens sembla fill del desconeixement sistemàtic que de totes les coses tenen els governants d'aquella terra.

Nosaltres no negarem s'hi han o no hi han pistoleros, que les coses estan prou paleses ni tampoc esbrinarem qui els manté en aquests senyors de la pistola Però si direm que no és desencertat suposar que molts d'ells siguin expatriats, rebutjats d'una terra que ha pres sistema endreçar-nos tota l'escòria.

Diuen que'l Govern que presentarà a les Corts un projecte de mides per a que la temuda invasió no sigui un fet. Millor. Nosaltres, si fossim consellers, demanariem que s'abandonés a llur sort a la pobra Catalunya; ja veuria el govern d'Espanya com aviat s'acabarien els pistoleros.

De tot això lo més greu és, que quiscuns d'aquests quotidians, blasonadors, si no d'amor a Catalunya, d'amor a Barcelona, no dubtin en en-

capçar telegrames propalant semblants noves amb títols com aquest: *Los pistoleros a Madrid*. D'haver-hi un xic més de dignitat, podrien haver-titulat: *Los pistoleros de regreso*.

AUSTRIA

Altra vegada parlem d'Austria. Cal parlar-ne força i caldría més que res, que fossin molts els qui en parlessin.

La situació d'Austria és paorosa. En completa

Monsenyor Seipel

fallida de llur crèdit, mancada de forces per a refer-se, tenint negada la seva aneició a l'Alemanya, un dels mitjans de que's podria valdre per a salvar-se, veu creixer rapidament el fantasma de la fam i veu com llurs infants, els que seran homes demà, careixen de lo més indispensable per a la vida, tenint d'emigrar a terres estranyes si volen salvar-se.

Monsenyor Seipel ha recorregut quasi bé tota l'Europa demanant un xic de compassió per la pàtria. Ja no demana pas el reconeixement de aquest o aquell dret més o menys superficial; no reivindica res apart del dret que té tothom, que és el de viure.

Austria vol viure perquè hi té dret com el tenen tots els pobles.

Potser va mancar greument. Però ni suposant, ni estan convençuts de que tal cosa és certa, dona dret a condemnar-la a la mort més afrosa, com és morir de fam.

Si delinqüi se la pot condemnar a presó, i prou emprisonada està. Però que visqui, que vivint els homes i els pobles es redimeixen.

LA JOGUINA

La tranquil·litat, la pau, són, si voleu, coses agradoses, però cal confessar que moltes vegades es-

devenen coses cançoneres i pesen i fadiguen. Una cosa així ens deuria passar a tots plegats abans de la guerra. Molta germanor, molts somriures, però tot plegat desaborit, mancat de picantor. I com que's tractava de que piqués, ens decidirem a picar i picàrem de debò, fins a cansar-nos, a romandre extenuats.

Aquest cansaci, aquesta extenuació, durà poc. Calia trobar quelcom per a passar l'estona. I ve't aquí que s'ideà el tractat de Versalles.

El tractat de Versalles era un joguet, en bon principi, plè de gràcia, entretenidor, ara una conferència aquí, ara una allí. Primer vora la mar, després a la muntanya... i vinga discutir i vinga demostrar cada nacionalitat la seva potència oratòria.

Les criatures quan els reis els hi porten, per exemple, un automòbil, els primer dies no el fan servir d'altre cosa que per lo que ha sigut creat el joguet. Però passen uns dies. L'automòbil tot ho és menys això: automòbil: Serveix per a tot. És carro, és tranvia, és llit de la nina, és una casa, és un castell... El tractat de Versalles ja tampoc és el tractat de les conferències. Serveix de tot lo que el volen fer servir.

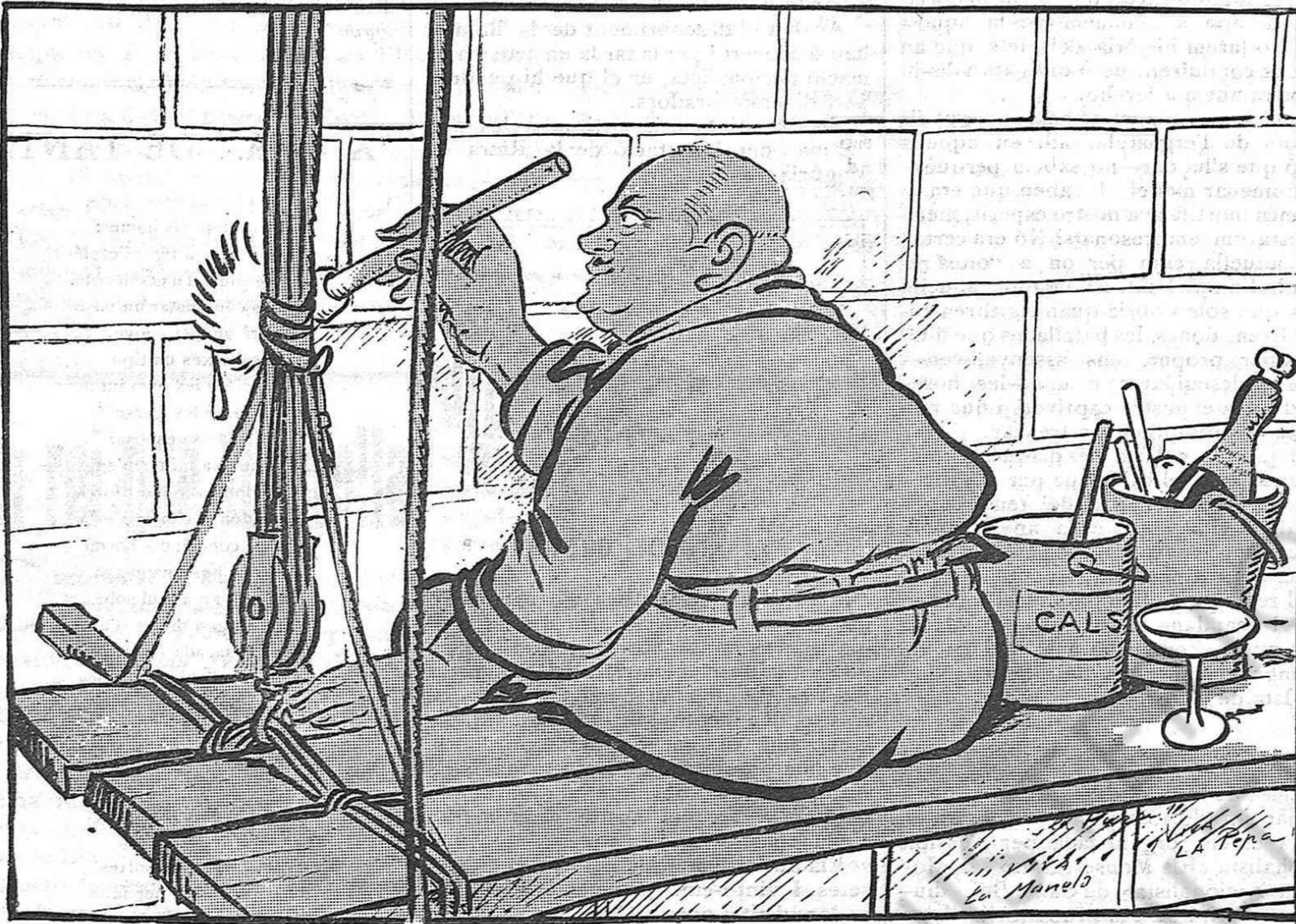
Sobretot Alemanya i Anglaterra hi tenen un entreteniment. Se'l tiren de l'una a l'altre, diuen amb aquella alegria, encara que devegades hi posin cara seriosa. Més quan es cansin, que passarà? O bé pot succeïr que'l famós tractat de tant anar d'aquí i d'allà, s'estripi. Aleshores vindran les raons per a sapiguer qui l'ha estripat. I seguint així hi serem aviat, perquè avui en dia els tractats no resisteixen masses coses.

CIRC INTERNACIONAL

Anglaterra i Alemanya jugant amb el Tractat
De Ruy Blas

GOSES DE LA SETMANA

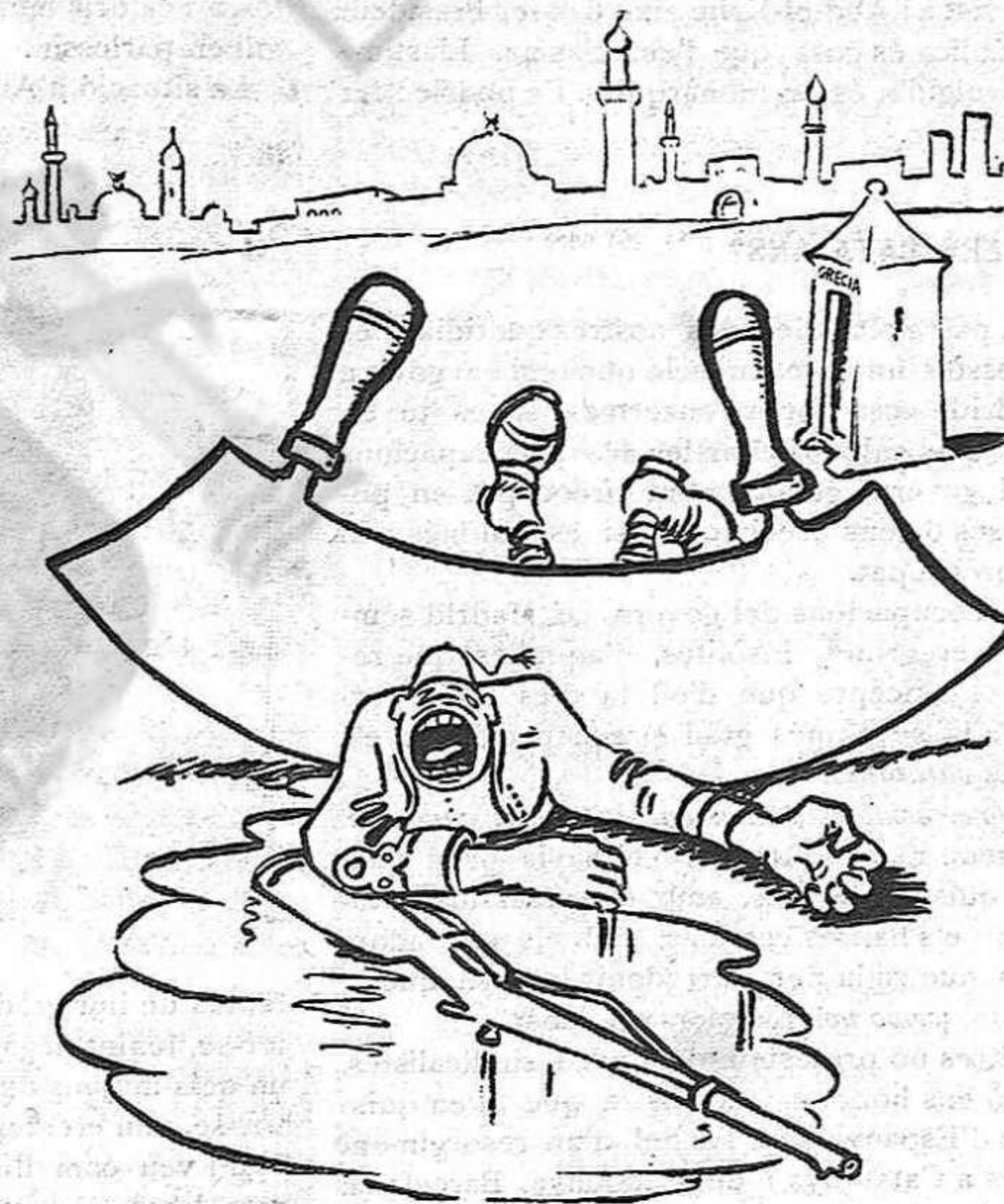

—Com que ara Barcelona—ja està pacificada,— per a matar l'estona—repintem la fatxada.

EL DE SOTA I EL DE DAMUNT

—Tu escup, mentre jo me'l fumo.

LA VICTORIA TURCA

La mitja lluna partint pel mig als grecs

Emperò el nacionalista reflexionarà així: Catalunya té una literatura. Posseeix una sèrie de polítics que sortint de Catalunya governen l'Estat Espanyol millor fins que els mateixos centralistes. Compta amb encertades institucions culturals. A les eleccions triomfen els nostres. La llengua catalana s'usa en la majoria d'organismes públics.

Així, doncs, Catalunya que posseeix totes aquestes qualitats no està preparada. Succeeix que està preparada en, ço que podríem dir, les altes esferes. Però la col·lectivitat, el poble (base de la nació) no està prou catalanitzat.

Ja afirmavem l'altre dia que si ara per un miracle terrenal s'assolís la llibertat, la gent seguiria: escrivint en castellà; llegint en castellà; ignorant quina és la seva pàtria, etc. etc.

Per a acabar, Catalunya com tota nació, està preparada quan tingui catalanitzat: les seves institucions i el seu poble. Ambdues coses han d'anar juntes.

A Catalunya lo primer està avençat, lo segon, en canvi, falta emprendre-ho fortament.

Aquesta darrera tasca hem de procurar realitzar-la.

CABRÉ I OLIVA

REPICS

Els caps de brot d'«Acció Catalana» han celebrat un acte importantíssim a Ripoll. Valents estigueren en les seves paraules. En Martí Esteve, clar, precis, justíssim i enèrgic en els seus atacs a la política espanyolista de la «Lliga». En Massot feu petar les paraules com tuetades. Teoritzà sobre el separatisme amb una braó que s'emportava al públic. En Rovira i Virgili fou substanciós en doctrina nacionalista, arrencada de la terra nostra, de la història i de la cultura universal. En Bofill i Matas fou el gran artista de la paraula i en demanar que escoltèssim el vent que ens porta les veus de fora casa, ens semblà que's renovava ell mateix. En Gassol valent i inflamador com sempre. Però...

Però ens dolgué que a la sortida del míting un irònic pogués dir, encara que amb una mica de malícia: Ha sigut un acte tradicionalista

Innegablement, hi hagué masses apel·lacions al passat en tots els actes de la diada del diumenge a Ripoll. La salve dels «Pomells de Joventut» i els goigs (està clar que eren de Mossèn Cinto), també donaren un to poc cívica a la festa. Això i tantes invocacions al Comte Jofre, feren dir al irònic: Es un acte tradicionalista. Però...

Però en les paraules d'En Rovira i Virgili, en les d'En Massot, tan agressives, en el final del parlament d'En Bofill i Matas, i fins en la manera d'atacar d'En Martí Esteve, hi havia un to nou dins del nacionalisme català. Hi havia un radicalisme inexistent fins ara en les files catalanistes. Una mica més, i ja la trajectòria hauria estat tota una altra! Però...

Més avall de Santa Maria de Ripoll, monastir famós en la història catalana i en l'art, per la seva portalada meravellosa, única en el món, hi ha les fàbriques del Fresser i no gaire lluny les del Ter. El monastir és el passat, ple de vida, d'aquella vida eterna que dona resplendor als pobles; però les fàbriques són el present tumultuós, febril, prenyat d'angoixes i el futur incert, però ample i capaç de cedir a les nostres empentes Calia parlar d'aquestes fàbriques—allí, en el mateix terreny—i dels mil problemes que susciten. Calia parlar també a l'obrer català. És una vella idea nostra. En el món modern l'obrer és un factor essencial; totes les nacions europees ho han comprés així La darrera guerra ho ha confirmat Actualment Itàlia panteja sota un problema obrer. Ja no és romanticisme, idealisme lliberal: és una qüestió d'ordre pràctic. Que hi pensin els d'«Acció Catalana».

A la comandància militar de Larache han desaparegut un xic més d'un milió de pessetes. Un capità, al que han detingut, ha fet declaracions acusant a persones que diu que estan molt amunt.

A veure si ara cauran doncs, perquè allò venia a ésser una espècie de «pispeio lliure».

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CAJES del Oim, número 8

VEUS DE LA OPINIÓ

El pessimisme i la solució del plet català

Respecte a la solució del problema català, el catalanisme s'ha tornat pessimista al pensar:

Després de la guerra les nacions europees sotmeses han aconseguit llur llibertat.

Catalunya, en canvi, segueix igual. Així, doncs, hem de témer que el plet català sigui una utopia, ja que en ocasions universalment propícies per a solucionar els problemes nacionalistes, Catalunya no obté res.

**

Però s'ha de considerar que després de la darrera guerra existien dues categories de nacionalitats dependents: les preparades i les no preparades. Les pri-

meres obtingueren la llibertat. Les darreres no estaven encara en condicions i per això segueixen sotmeses. Exemples d'aquestes són Catalunya i Bascònia a Espanya, Bretanya i Provença a França, Flandes a Bèlgica, Renània a Alemanya, etcètera, etc.

**

Per tant la principal causa de que Catalunya no sigui redimida, és que encara no està completament preparada.